

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๖
ขึ้นเวทีแล้วอินทร์พรหมก็มาเถอะ

ตะกี้นี้เขาเอาต้นอะไรมาให้ตั้งสามพันสี่พันต้น (ต้นกฤษณาครับ) ไม้กฤษณาเอาไปทำอะไรยังงี้ (เป็นสมุนไพรครับ เขาไปขายทางอาหารกิโละห่าหมิ่น เป็นสมุนไพรบำรุงหัวใจ ตั้งใจมาถวายท่านแล้วก็ไปแจกที่วัด ๆ ละร้อยต้น) ต้นกฤษณานี้เป็นร่มดีอยู่นะ ว่า เป็นต้นยาต้นแยอะไร ตั้งหน้าจะมาปลูกยาอยู่ในนี้เต็มไปหมด เราไม่เอา มันจะกลายเป็นอะไรขึ้นมา ต้นมันร่มดี เอาลงที่หน้าวัดที่ไหนที่เหมาะสมก็ได้ แล้วใครจะต้องการแยกกันไปแจกกันไป เท่านั้นละ ใครต้องการจะเอาไปปลูกที่ไหน ๆ เป็นประโยชน์ก็แยกแจกกันไป เอาลงทางหน้าวัด ถนนเราออกไปนี้มีต้นไม้ทางด้านนี้เยอะ เราเอาลงทางด้านนั้นเพื่อกันแดด ไม่ให้แดดส่องจนเกินไป ฟากถนนที่ใส่บาตรทางนี้ ลงฟากถนนข้าง ๆ มีร่มไม้เหมาะสม ที่ราบรื่นพอเหมาะสม เอาลงนั้นแล้วใครต้องการจะไปปลูกที่ไหนก็แยกกันไป เท่านั้นละนะ อยู่จังหวัดอะไร (ระยองครับ) ดีละ เอาลงที่จุดเดียวกันเลย

ต้นกฤษณาเราเคยไปเห็นอยู่ที่ถ้าสาริกา มองดูใบสดสวยชุ่มชื้นคล้ายกับต้นตะเคียนที่นั่นต้นตะเคียนทองก็มี ไม้กฤษณาก็มี มองดูไม้ใบสดเขียวดี สดชื่นด้วย พอพูดน้ำมันก็เข้ากันได้ ได้ทั้งร่ม ทั้งเป็นหยูกเป็นยาก็ได้ ร่มสำคัญนะ

สรุปทองคำและดอลลาร์ตั้งแต่วันที่ ๑๐ ถึงวันที่ ๒๓ มกรา ๕๖ ตั้งแต่จันทร์บุรีชลบุรี นครนายก ลพบุรี ราชบุรี นครปฐม และกรุงเทพฯ เรื่อยมา สรุปแล้วทองคำได้ ๕๕ กิโล ๑๔ บาท ๙๕ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๔๐,๑๘๗ ดอลลาร์ ทองคำที่มอบเข้าคลังหลวงแล้ว ๕,๕๕๙ กิโลครึ่ง ดอลลาร์มอบเข้าแล้ว ๗,๒๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์ ทองคำที่ได้หลังจากมอบเข้าคลังหลวงแล้วเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๕๕ นั้น ได้เพิ่มเข้าอีก ๙๕ กิโล ๒๑ บาท ๓๕ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๑๐๖,๘๒๕ ดอลลาร์ พวกเพิ่มนี้พอได้ตามความต้องการแล้วก็จะเข้าคลังหลวงตามเดิม ความต้องการเป็นจุด ๆ ไปนั่นคือว่า มอบครั้งละ ๕๐๐ กิโล ส่วนดอลลาร์ได้มาน้อยเพียงไรก็ตามกันเข้าไป ๆ อย่างคราวที่แล้วนี้ทองคำมอบไปแล้ว ๕๐๐ กิโล แล้วดอลลาร์ก็ตามไปด้วยกัน ๓ แสน ต่อไปก็เป็นแบบนี้ คือทองคำยื่นตัวไว้เลยว่าถ้าได้ ๕๐๐ กิโลแล้วมอบทีหนึ่ง ดอลลาร์จะได้มากแค่ไหนเราก็ตบเข้าไปหากันนั้นแหละ รวมทองคำทั้งหมดที่มอบและยังไม่ได้มอบ ได้ทองคำ ๕,๖๕๔ กิโลครึ่ง กรุณาทราบตามนี้

(ลูกศิษย์อ่านคำชี้แจงของรองนายกรัฐมนตรี ดร.วิษณุ เครืองาม เกี่ยวกับมติคณะสงฆ์ไทยทั้งสองนิกายที่ว่า ให้ปิดทั้ง ร่าง พ.ร.บ.สงฆ์ที่ขัดต่อพระธรรมวินัยสถานเดียว และพร้อมจะสละชีพเพื่อรักษาพระธรรมวินัย) เขาตอบมานี้เราก็ฟังไปอย่างนั้นละ เพราะเรื่องใหญ่เราลงไปหมดแล้ว ประชุมคณะสงฆ์เรียบร้อยแล้ว ถึงเรื่องนี้เข้าไปหารองนายกรัฐมนตรีคนนี้ เขาก็พูดให้ฟังธรรมดา เขาบอกเขาไม่จะต้อง อะไร ๆ ก็ตามที่ได้ประกาศไปแล้วเขาไม่เข้าไปจะต้อง เรื่องที่ว่า จะเข้ามาทำลายพุทธศาสนา จะเข้ามาเดือนนั้น ๆ เขาก็ว่าตกอยู่ที่นั่นยังไม่ได้ออกไปไหน ส่วนที่เราประกาศไว้เขาว่าจะไม่จะต้อง ความหมายว่า

งั้น

พูดตรง ๆ เราถ่วงได้ขึ้นเวที บอกได้เลย อินทร์ พรหม ก็มาเถอะไม่เป็นอย่างอื่น นี้ไม่ได้เหมือนใครนะ โอ้ย มันยุ่งตลอด เราเลยสกัดไม่ให้นายกท่านหนักมาก มันเอาทางนี้ตีเข้าไปนั้น ๆ มันจะกว้านเข้ามาทุ้มให้แหลก เมื่อเรายังไม่ตายแล้วยังไงก็เถอะ เรียกว่าทางโน้นก็เบาลง วูบลงไปเลยแหละ เพราะเราตีมาหมดแล้ว เราเอาเข้ามาหมด เราจะเป็นผู้รับเองภาระ คือภาระนี้ไม่มีแต่ศาสนานะ ยังตีเข้ามาโน้นอีกให้ทางโน้นยุ่งด้วย มันกว้านเข้ามาแล้วจะทุ้มลงให้หมด เราดูอยู่รู้อยู่นี้ละ เพราะฉะนั้นเราถึงสรุปลงไปเลยว่า ทางโน้นให้อยู่นั้น เราจะกว้านเข้ามาทั้งหมด คือเราจะทำหน้าที่คนเดียว ที่ออกประชุมคราวนี้ละ พอเรื่องราวเสร็จจึงยื่นไปทางนายก รองนายกก็ตอบรับมาอย่างนี้แหละ

พระตั้งหมิ่นกว่า ไม่ใช่เล่นนะ วัดโตศกการามนี้เรียกว่าเป็นประวัติการณ์ รถแน่นหมดเลย วัดกว้างแสนกว้างแน่นหมด รถใหญ่ ๆ แท้ภูเขา ๆ นี้ก็แน่นแบบหนึ่ง รถเล็กก็ประเภทก็แทรกเข้าไป คนก็เหมือนกันจนจะหาทางไปไม่ได้ ฟังซินะมากขนาดไหน เต็มไปหมด เราไปวันนั้นข้อประชุมทั้งหมดมอบให้สงฆ์เลย เราเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าแล้ว อย่าให้เข้าไปนั่งฟังเถอะ เรื่องราวก็สำเร็จจากทางนี้หมดแล้ว มอบให้ทางพระสงฆ์พิจารณาเรียบร้อยแล้วเราก็พอดีเราขึ้นธรรมาสน์เลย วานขึ้นนี้ไปพอดีพระสงฆ์ที่มาจำนวนมาก เราก็ไม่เคยเห็นในชีวิตของเรา มากจริง ๆ เต็มไปหมด พอมาเรกราบพระประธานเสร็จแล้วก็ขึ้นธรรมาสน์เลย เทศน์อบรมสอนพระทางด้านกรรมฐานล้วน ๆ เรื่องข้อประชุมอะไรเราไม่เข้ามายุ่งเลย เพราะเสร็จเรียบร้อยไปแล้ว ที่นี้มีแต่เรื่องพระภาคปฏิบัติล้วน ๆ เราก็ขึ้นทางนี้เลยเรื่อย ๆ

เทศน์ถึงจะไม่ละเอียดลออก็ตาม แต่หลักใหญ่ ๆ แนวใหญ่ ๆ เราวางไปให้หมดในเวลาเทศน์ตั้งแต่เริ่มต้นเป็นเครื่องบินเหินฟ้า ตั้งแต่ ก.ไก่ ก.กา วิธีเริ่มต้นภาวนาทำอย่างไร ๆ ที่นี้ก็ต่อเรื่อย ๆ ทะลุไปเลยจนกระทั่งจบแล้ว นาฬิกาดูเหมือนได้ ชั่วโมง ๒๕ นาที นั้น

ละนานขนาดนั้น ทั้ง ๆ ที่เราไม่ให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย คือกึ่งแขนงไม่ตาม เอาแต่ส่วนใหญ่ ๆ เป็นหลักเกณฑ์ที่จะแตกกิ่งแขนงออกไปให้วินิจฉัยเอง ๆ ส่วนใหญ่เราให้หลักไว้ ๆ หมดเลย ส่วนกิ่งก้านถ้าจะพรรณานี้ไม่มีเวลา ธาตุชั้นธไปไม่ได้แล้ว จึงเอาแต่จุดสำคัญ ๆ เรียกว่าสมบรูณ์นั้นแหละ สมบรูณ์ที่จะต่อกิ่ง ๆ กิ่งใหญ่ที่จะต่อกิ่งเล็กจากผู้พิจารณา ได้หลักใหญ่นี้แล้วก็จะแยกโน้นแยกนี้ไปได้สบาย ๆ เพราะหลักใหญ่ได้มอบไปหมด ตลอด พุดจนกระทั่งถึงมหาสติมหาปัญญาด้วย เรียกว่าสุดไปเลย ตั้งแต่สติปัญญาอัตโนมัติ เชื่อมเข้าไปถึงมหาสติมหาปัญญาทะลุไปเลยจนจบ

พอจบแล้วก็หมดกำลังทุกอย่างพอดี เป็นเวลาชั่วโมง ๒๕ นาที.ไม่ใช่เล่น ๆ นะ เมื่อวานเราก็กลับเท่านั้นละ ก็ไม่มีเรื่องอะไร สำหรับไปคราวนี้หนักมากเรา เทศนาว่าการนี้ ไม่ได้หยุดเลย ตลอด ๆ ไปเทศน์ที่ศาลาฯ พอเทศน์จบลงมาแล้ว เออ เอาละเบาแล้วว้าแง้น นะ นี่เป็นกัณฑ์สุดท้ายของเราแบกมาตาม ๆ จนจะตายแล้ว วันนี้ปล่อยเสียที พอวันหลังไปฟาดวัดอโศการามอีก ชั่วโมง ๒๕ นาที เป็นยังไง อยากถามว่าอย่างนั้น ปล่อยสักทีแล้วเหอ ไม่ใช่เล่น ๆ นะ โธ หนักมาก เฉพาะเทศน์ในงาน ๆ ก็กัณฑ์ ลองนับดูซิ

โยม เทศน์ในงานรวมทั้งวัดอโศการามด้วยนะครับ สภาแมว ๑๕ กัณฑ์ สภาหนูนี้ นับไม่ได้ละครับ เยอะแยะ

หลวงตา นับไม่ได้ต้องเอา ๑๕ คุณ ๑๕ กัณฑ์ไปเลย สภาแมวเป็นอย่างนั้น ยัวะยัย ๆ ยุงมาก ไม่ใช่เล่นนะ

โยม ฟรุ้งนี้ก็ไปร้อยเอ็ดอีกแล้วครับ

หลวงตา เออ ไปร้อยเอ็ดก็ค้างคืนหนึ่ง ไปคราวนี้ได้ ๑๓ วัน วันที่ ๒๓ กลับ เราออกวันที่ ๑๐ วันที่ ๒๓ กลับมันก็ได้ ๑๓ วัน ๑๔ วันเดินทาง แล้วหนักมากด้วยไม่มีเวลา หมุนตัวตลอดเลย เทศน์ตลอด จันทบุรีก็ตั้ง ๓ กัณฑ์ ๔ กัณฑ์ แล้วมาทางระยอง ทางชลบุรี มาค้างเป็นระยะ ๆ เทศน์เป็นระยะ ๆ จนกระทั่งเข้ากรุงเทพฯ จากกรุงเทพฯ แล้วก็ไปทาง นครนายก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากนั้นก็ไปลพบุรี แล้วก็ราชบุรี มีแต่ใหญ่ ๆ ทั้งนั้น คนนี้แน่นไปหมด ไม่ว่าเทศน์ที่ไหนเหมือนกันหมดเลยนะ คนไม่เบาบางเทศน์ไม่ว่าที่ ไหน บางแห่งเป็นอำเภอจนกระทั่งเราได้ยกเป็นจังหวัดขึ้น นี่มันไม่ใช่ฐานะของอำเภอ นะ มองดูคนแล้วมันต้องเป็นจังหวัดตั้งผู้ว่าขึ้นเลย ตั้งนายอำเภอขึ้นเป็นผู้ว่า แล้วก็ตั้งเป็นแถว ๆ ขึ้นไปเลย เราก็ว่าอย่างนั้น ก็มันมาก

ไม่ว่าไปเทศน์ที่ไหน ลพบุรี โห.ไม่ย่อยนะ ลพบุรี แหม มากจริง ๆ ลพบุรีเต็มหมดเลย แต่ก็ดีทุกแห่งนั้นแหละ ที่ไม่มีอะไรรบกวน เงียบหมดเหมือนไม่มีคน คนมาก ๆ เวลา

เทศน์ เทศน์เข้าแรงเข้า ๆ ต่อไปเจียบหมดเลยไม่มีเสียง ไม่ว่าเทศน์ที่ไหนเป็นแบบเดียวกัน ก็ดีอย่างหนึ่ง การเทศน์ก็สะดวกตลอด ๆ แล้วผู้ฟังก็ คนเราถ้าเป็นไปด้วยความสนใจ ไร้เสียงมันก็เจียบเองอย่างว่านะ อันนี้ก็แบบเดียวกัน เจียบไปหมด เทศน์ที่ไหนไม่มีอะไร เจียบ ๆ ไปเลย วันพรุ่งนี้ก็จะไปร้อยเอ็ด แบบเดียวกันนะร้อยเอ็ด ดีไม่ตีร้อยเอ็ดอาจจะตั้ง เป็นมณฑลขึ้นก็ได้ มันไม่ใช่บ่อย เทศน์ที่ไรก็ตีร้อยเอ็ด ก็แบบเดียวกันหมด อันนี้ไปเทศน์ อำเภอกาญจนบุรี นี่เขามานิมนต์หนึ่งแล้ว ที่นี้ทางฝ่ายจังหวัดนี้ขอเขา เขาไม่ยอมให้ ทาง ฝ่ายจังหวัดก็ได้มาขอเรา โดยมาชี้แจงเหตุผลให้เราทราบเสียก่อน ที่ไปขอแย้งเขามาเพราะ เหตุไร เขาก็ชี้แจงเหตุผลต้นปลายว่า ร้อยเอ็ดนี้ประชาชนตามอำเภอต่าง ๆ มาขอร้อยไว้ มาก เวลาหลวงตามาเทศน์ที่นี้แล้วอำเภอต่าง ๆ จะได้มารวมทางนี้

เพราะฉะนั้น จึงขอให้อำเภอกาญจนบุรีเข้ามาาร่วมด้วยกัน เหมือนอำเภอทั้งหลาย ทางฝ่ายจังหวัดพุดนะ เอ้อ ก็มีเหตุผล ถ้าอย่างนั้นเราก็จะติดต่อหรือว่าให้เป็นสักขีพยาน ให้ พอว่าอย่างนั้นเราก็ชี้แจงเหตุผลนี้ไปทางพินทอง รวมเหตุผลเรียบริ้อยแล้วบอกไป พินทองเลยยอม คราวนี้พินทองจะเอาอีก พวกนี้จะไปแย้งเราไม่รับรองนะคราวนี้ เรามี แต่จะหาทางผ่านแหละคราวนี้ เดียวพินทองจะไล่ตีเรา ตกลงเราก็เลยรับ ไปพินทอง จังหวัดไปยุ่งไม่ได้ละคราวนี้ เพราะเคยยุ่งคราวก่อน เกิดเรื่องแล้วเราต้องเป็นผู้ไปตัดสินให้ นี้วะ เขาก็ยอม คราวนี้เขาจะเอาของเขาเอง ทางนี้ไปยุ่งไม่ได้นะ เราต้องหาทางออกละ คราวนี้เราไม่สู้เลย ก็ว่าอย่างนั้นละ นี้เขาก็จะเอาเต็มเม็ดเต็มหน่วยเหมือนกัน คนจะมาก ทางจังหวัดก็จะไปนี้ ไม่ใช่จะมีเฉพาะพินทอง จังหวัดก็จะไปคราวนี้ อำเภอต่าง ๆ เราก็ไป ค้างที่นั่นคืนหนึ่งด้วย เราจึงจำเป็นต้องไปละคราวนี้ มัน ๒ ครั้งแล้ว พินทองเขาขอมาไม่ ได้ ๆ คราวนี้จะเอาให้ได้ เราเลยต้องไป

ก็ไม่มีอะไรละวันนี้ พุดเรื่องราวอะไรก็หมดแล้วก็ไม่ทราบว่าจะเทศน์ว่าอะไร เทศน์ ก็เทศน์ไปหมดแล้ว ก็เข้าทางวิทยุประจำวันนะ ๑๒ สถานีนี้เข้าประจำวัน เราไปเทศน์ทาง โนนก็มาเข้าทางนี้อยู่ เข้าอยู่ตลอด วันนี้จึงพูดเพียงเท่านั้น

โยม คุณ...กราบขอเมตตาชี้ทางดำเนินแนะนำหนทางต่อไปให้ คือ วันที่ ๑๓ มกราคม ขณะทำสมาธิด้วยวิธีหลวงปู่เจี๊ยะ เอกายโน อัย มคฺโค มีพุทโธ และเอาความรู้จับ ที่ขาซ้าย ๆ จากบนลงล่างจากล่างขึ้นบน จากหน้าไปหลังวนอยู่รอบกาย อยู่ในอารมณ์ เดียว ๑ ชั่วโมง จิตหดตัว ภาย เวทนา จิตต่างอันต่างจริง คำเทศน์อบรมท่านอาจารย์วันชัย ก็พูดมาว่าเหมือนสัตว์อยู่ในกรง ทำให้คิดไปถึงตอนไปเที่ยวดูนรก เห็นการถูกจองจำจิต

วิญญาณ สงสารเขาจับหัวใจ แต่ขึ้นมาเห็นตัวนี้เองที่ถูกจองจำอยู่ในกรง วัฏสงสาร โดยมี เวทนาสุขทุกข์เป็นตัวล่อให้หลงไว้

หลวงตา ตัวอะไร อะไรเป็นตัวล่อ

โยม มีเวทนาสุข ทุกข์ เป็นตัวล่อให้หลงไว้ น้ำตาไหลพราก ๆ ได้แต่พูดว่า กูเอง ๆ สามแดนโลกธาตุนี้ก็ไม่พ้นสัตว์อยู่ในกรงเช่นเดียวกัน ลูกได้รู้ได้เห็นความเยื่อมของพระ พุทธเจ้า ความยอดของพระธรรม และความเก่งของพ่อแม่ครูบาอาจารย์

หลวงตา ความอะไรของพ่อแม่ครูบาอาจารย์

โยม ความเก่งเจ้าคะ

หลวงตา ความเก่ง มันเป็นบ้าเหอ ว่าอย่างนั้น เข้าใจเหอ เราอยากสวนหมัดอย่าง นั้นนะ เอ้า ว่าไป

โยม ใจนี้หมอบราบคาบแก้ว โธ ถ้าไม่มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พาดำเนิน ลูกจะต้องเดินทางต่อไปอีกกี่กัปกี่กัลป์ วันนี้เป็นวันที่ ๔ แล้ว พอเวลานึกถึงที่ไรน้ำตาไหล พรากทุกทีคะ กราบเรียนหลวงตาด้วยว่าลูกยังไม่กลับไป จะหาทางสู้ทำลายกรงวัฏฏะ สงสารให้ได้ จะใช้ทุกวิถีทางที่สติปัญญาหน่อย ๆ นี้ทำได้ กราบขอพระเมตตาชี้ทางดำเนิน แนะนำหนทางต่อไปให้ลูกด้วยเจ้าคะ แม้ลูกจะคิดถึงหลวงตา คิดถึงลูก ๆ สักเพียงใดก็จะ อดทนทำความเพียรต่อไป ให้เป็นลูกโซ่ ไม่คาดหวัง เดินต่อไปถึงแล้วก็จะรู้เองเห็นเอง ไม่ ต้องแคลงใจอีก ลูกตัดสินใจไม่ตายให้รู้ ไม่รู้ให้ตายแล้วเจ้าคะ กราบนมัสการมาด้วยความ เคารพอย่างสูงสุด เหนือเกล้าเหนือกระหม่อมเจ้าคะ

หลวงตา ก็ไม่มีอะไรแหละ มันไม่มีอะไรนี่ เขาก็ก้าวเดินไปถูกต้องแล้ว ก้าวไปตาม นี้แหละ ก็ไม่มีอะไรที่จะไปบอกโน้นบอกนี้ อย่างที่ เอกายโน อัย มคฺโค นั้น ก็เอาเรื่องของท่านอาจารย์เจี๊ยะ ท่านพูดถึงเรื่องภาวนาชั้นใดก็เป็นเรื่องของท่านพูดในชั้นนั้น แต่เราฟัง มันก็เข้าใจเอง อยู่ในชั้นใดของการภาวนา นี้เขาก็เล่าไปธรรมดาเฉย ๆ เขาไม่ได้บอกว่า ยอมรับหรือต้านทานกันยังไง ปิดกันยังไง เขาก็เล่าธรรมดา ก็เป็นทางเดินที่เขากำลังก้าวอยู่ แล้วนี่ ไม่มีปัญหาอะไร

โยม กราบขอพระเมตตาชี้ทางดำเนินแนะนำหนทางต่อไป

หลวงตา โอ้ย.ชี้เกียดตอบ ให้บอกเขาท่านตอบมาแล้วว่า ท่านตอบมาเรียบร้อยแล้ว ใ้หาว่าอย่างนั้นนะ ตอบมาว่ายังไง ว่า ชี้เกียดตอบ เข้าใจไหม เป็นบ้าเหอ ว่าอย่างนั้น เข้าใจไหม ชี้เกียดตอบ แล้วก็บ้าเหอ ธรรมอันนี้ยังงั้นมันก็ไปของมันเองแหละ ช้าหรือเร็ว ก้าวไปเรื่อย ดำเนินไปอย่างนั้น มันถูกต้องแล้วก็ไม่อยากจะทำอีกแหละ เอ้า ก้าวไปว่างั้น

เท่านั้นเอง ธรรมะนี้มันแคบพอแล้ว ไปหาโน้นหานี้อะไร มีแต่ตีเข้าไป ๆ ๆ เรื่อย ละเอียด ลออเข้าไปเรื่อย

นี่ละทาง มคฺโค ๆ แปลว่าหนทาง จิตฺตมคฺโค ทางของจิต ทางของเท้าอย่างที่เรา เห็น อย่างนี้ขลุกลักเมื่อไร ที่ไหนไปไม่สะดวก ทางมีทางแยกทางไหนทำให้คนผู้เดินทาง ซึ่งไม่เคยเดินหลงได้ ๆ แบบเดียวกันเลยไม่ผิด ทางของจิต จิตฺตมคฺโค ก็แบบเดียวกัน คือ ชัดเจนเฉพาะเรื่องของจิต เช่นอย่างตานี้มีสิทธิจะดูได้ทุกอย่าง ซึ่งเป็นวิสัยของตา อะไรมา คำนไม่ได้ ท่านจึงเรียกว่าอินทรีย์ ๆ อินทรีย์ ๕ อินทรีย์ ๖ อินทรีย์แปลว่า ความเป็นใหญ่ ตาเป็นใหญ่ในทางดู หูเป็นใหญ่ในทางเสียง จมูกเป็นใหญ่ในทางดมกลิ่น คือเป็นใหญ่ คนละทิศละทาง ท่านจึงเรียกว่า อินทรีย์ เข้าใจไหม คือความเป็นใหญ่ ในอายตนะ ๖ อายตนะ แปลว่าเครื่องสืบท่อประสานกัน ได้อธิบายถึงขนาดนั้นวันนี้

อินทรีย์คือความเป็นใหญ่ เป็นใหญ่คนละทาง ๆ จิตฺตมคฺโค นี้ก็เหมือนกัน เป็นใหญ่ในทางจิตล้วน ๆ ที่จะพิจารณา รู้ตามนี้ไปแล้ว ๆ จิตฺตมคฺโค เช่น ทางด้วยเท้ามัน เป็นทางของเท้า ทางของจิต เรียกว่าทางของด้านวัตถุ ทางของด้านนามธรรม ทางของด้าน วัตถุ เช่นทางของกายของเท้าเป็นต้น เราก็เดินไปตามทาง ที่มันมีแยกมีแยะทั้งหลาย ผู้ที่ เข้าใจในทางแล้วก็ชี้แนะบอกไปตรงนั้นให้ระวังอันนั้น อย่าปลิกทางนั้นอย่าปลิกทางนี้ ให้ เดินไปตามทางนี้ นี่คือผู้ชี้บอกทางเท้า จะไปบ้านนั้นบ้านนี้แล้วมีทางแยกทางไหนเขาก็บอก กันไป ให้ไปทางนั้นเขาก็เดินตรง

อันนี้ทางจิตก็เหมือนกัน พอพิจารณาเข้าไปนี้ ทางจิตนี้ผู้รู้แล้วเรียกว่าโล่งไปหมด เลย ผู้ที่ยังไม่รู้ทางแยกทางแยะตรงไหนนี่ผิดได้ ๆ ที่ได้อาศัยครูบาอาจารย์อยู่ ท่านคอย แนะนำให้ ๆ เราก็ก้าวเดิน ๆ ก็เท่านั้นเอง นี่เรียกว่าทางของจิตเป็นใหญ่ เรียกว่า อินทรีย์ใน ทางจิตล้วน ๆ อะไรมาแฝงไม่ได้ มาคำนไม่ได้เลย นี่เขาก็เดินไปเรียบร้อยแล้ว จะว่าถูก หรือผิดนี่ก็จะพูดอะไร ผิดหรือถูกก็เป็นอยู่ในระยะที่ก้าวเดินไป แต่ว่าทางเดินนี้เป็นทางที่ เขาก้าวอยู่แล้ว เข้าใจไหมละ ก็มีเท่านั้นละ

อ่านและฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตาวันต่อวัน ได้ที่

www.Luangta.or.th or www.Luangta.com